

SPROGSTART 1-3 ÅR

Trin-for-trin

Junglens dyr af Madeleine Rogers (2020)

Tema: Vilde dyr i bevægelse

Billedbogen *Junglens dyr* er valgt, da litteraturen gennem ord, billeder, leg og samtale kan udfolde temaet Vilde dyr i bevægelse. Temaet lægger op til, at de yngste kan sætte ord og bevægelse på nogle af de vilde dyr, der lever i junglen.

Sprogligt fokus: Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Junglens dyr*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord, billedbogssnak, sproglege
- Konkreter: Chimpanse, palmeblad, fluesmækker
- 6 fotos af dyr og jungle
- 6 billedkort af dyr og jungle
- 3 forskellige skabeloner til masker
- Sang: *Vilde dyr i bevægelse*

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med digitale læringsmaterialer

Ugens indhold

Dag 1:

Højtlesning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. fem børn.

Tid: Ca. 20 minutter.

Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i to eller tre grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To til tre gange ca. 20 minutter.

Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To gange ca. 20 minutter.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 1 – *Junglens dyr*

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Junglens dyr*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord
- Konkreter: Chimpanse, palmeblad, fluesmækker

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om forsiden og bagsiden, fortæl om forfatter og illustratør. Fortæl om bogens ryg. Hvad mon billedbogen handler om? Tal om billedbogens titel.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om vilde dyr i bevægelse.

Læs billedbogen to gange. Første gang med læseoplevelsen i fokus. Anden gang taler I om fokusord for hvert opslag. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkreter fra Sprogstartsposen til visualisering af billedbogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt. Vis læseretningen og peg på bogstaverne, mens du læser.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Læringsstigen

Gør-det-sværere-strategi

Forudsige: Se på forsiden. Hvad kan du se? Hvad mon bogen handler om?

Generalisere: Frøen lægger æg. Kender du andre dyr, der lægger æg?

Argumentere: Tukanen har et stort næb. Hvad bruger tukanen sit store næb til? Hvorfor plukker den mon frugter med sit næb?

Gør-det-nemmere-strategi

Giv svaret: Se! Frøen er grøn – og den er god til at hoppe! Hvilken farve er frøen? Er frøen mon god til at hoppe?

Hjælpes ad: Se papegøjerne! Hvad gør papegøjerne med deres vinger, når de vil flyve en tur?

Begrænse valg: Chimpanserne kan godt lide at lege. Kan chimpanserne lide at svinge sig i lianerne? Eller kan de lide at svømme?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 2 – *Junglens dyr*

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Junglens dyr*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Billedbogssnak
- Konkreter: Chimpanse, palmeblad, fluesmækker

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om vilde dyr i bevægelse!

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

Læs billedbogen og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs.

Billedbogssnak. Spørgsmålene følger billedbogens opslag. Brug billedbogens illustrationer samt konkrete fra Sprogstartsposen til at understøtte samtalen.

Syng andet vers af *Sprogstartssangen*.

Et lille tip

Indgå i fælles opmærksomhed

Fra barnet er ca. seks måneder, kan du begynde at modellere fælles opmærksomhed, hvor du og barnet kigger på et objekt sammen, og du fortæller om objektet. Bøger er et godt værktøj her, for de indeholder mange billeder, som barnet kan forholde sig til, imens du sætter ord på det, som barnet synes er spændende. (Justin Markussen-Brown, *Sprogvinduet – Guiden til dit barns sprogudvikling*, 2019, s. 110)

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 3 – Junglens dyr

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Junglens dyr*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Sproglege
- Konkreter: Chimpanse, palmeblad, fluesmækker
- 6 fotos af dyr og jungle
- 6 billedkort af dyr og jungle
- 3 forskellige skabeloner til masker
- Sang: *Vilde dyr i bevægelse*

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med digitale læringsmaterialer
- Farveblyanter, tuser, elastikbånd mm. til masker

Det skal du gøre!

Syng 1. vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om vilde dyr i bevægelse.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad den handler om.

Læs billedbogen. Inddrag børnene i genfortælling af billedbogen.

Sproglege. Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

Syng 2. vers af *Sprogstartssangen*.

Litteraturforslag

Savannens dyr af Madeleine Rogers, Turbine, 2020

Dyreunger på tur af Suzi Eszterhas, Staarup, 2019

Skridt for skridt af Guido van Genechten, Turbine, 2020

Hej løve – en dag på savannen, Carlsen, 2020

Yndlingsdyr af Yayo Kawamura, Mais, 2021

Se lige dyrene! – dyr der er store af Tony Neal, Mais & Co, 2020

Bevæg dig som dyrene: yoga for de allermindste af Doris Rübel, Turbine, 2020

Se, rør, føl og leg: en interaktiv sansebog, der opmuntrer til bevægelse, Mais & Co, 2021

Min lille bog om junglen af Katrin Wiehle, Mais & Co., 2021

SPROGSTART 1-3 ÅR

Fokusord til *Junglens dyr*

Vælg de fokusord, der passer bedst til din børnegruppe. Lad børnene se, røre, gøre og sige ordene mange gange og i forskellige sammenhænge. Brug konkrete, fotos og billeder fra Sprogstartsposen undervejs.

En jungle – i junglen (eller regnskoven) er der masser af træer, planter og dyr. Der er så mange træer og planter i junglen, at der kan være næsten **mørkt**. I junglen gemmer dyrene sig. Se! Bladene ryster og skælver! Kan du se den lille haletudse?

En chimpanse – chimpansen svinger sig i grene og lianer. Den spiser frugter, nødder, blade, insekter, mindre aber, antiloper og vildsvin. Den kan bruge redskaber – fx en sten til at slå en nøddeskal i stykker med.

Dingle – chimpansen dingler i træer og lianer. Den svinger sig. Leg chimpanser og leg, at I dingler og svinger jer i junglens træer.

Lianer – en lian slynger sig om træer! Chimpanse slynger sig i lianer!

En papegøje – papegøjen spiser planter og insekter. Papegøjer kan have de flotteste farver! Papegøjen **skræpper**. Hvordan lyder det mon, når en papegøje skræpper? Papegøjen har vinger. Den **breder sine vinger ud**, når den vil flyve. Bred jeres *vinger* ud og flyv en tur!

Et tigerøje – en tiger er orange og har mørke striber. Tigeren er et rovdyr. Den spiser andre dyr, som hjorte, antiloper og tapirer, vandbøfler og elefantunger. Tigeren er meget stærk! Og så kan den lide at svømme!

En tukan – tukanen har en lang hale og store fødder! Og så har den et kæmpestort næb. Den æder bær, mindre frugter og små dyr. Tukanen lægger æg i et træhul. Tukanen plukker **søde frugter** med sit næb.

En frø – hvad gør en frø? En frø **hopper!** Hop som en frø. Frøen er grøn. Frøen lægger æg. Dens unger hedder haletudser? Har du set en haletudse?

Store dyr – en tiger er et stort dyr. Kender du andre store dyr?

Små dyr – en frø er et lille dyr. Kender du andre små dyr?

Farlige dyr – hvad er et farligt dyr? Er tigeren farlig? Er frøen farlig?

Søde dyr – hvad er et sødt dyr? Er tukanen et sødt dyr? Er chimpansen et sødt dyr? Er en kanin et sødt dyr?

At sove – hvor sover dyrene mon i junglen? Hvor sover du?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Billedbogssnak til *Junglens dyr*

Peg i bogen undervejs og hjælp hinanden med at sætte masser af ord på det, I ser.

Se junglen! Er der mon mange træer, planter og dyr i junglen? Kan du se nogle dyr, der gemmer sig i junglen?

Hov! Der stikker et par ben ned fra træerne? Er det mon en tigers ben? Eller er det benene fra en chimpanse? Se bananen? Hvem spiser bananer? Er det mon tigreren? Eller er det chimpansen? Spiser du bananer?

Hvad laver chimpanserne, når de leger? Cykler de? Svømmer de? Eller svinger de sig i træer og lianer?

Se papegøjerne! De har flotte farver. Hvilke farver har papegøjerne? Papegøjerne skræpper højt til hinanden. Hvad mon de siger? Kan du skræppe højt som en papegøje?

Papegøjerne vil flyve! Hvad gør de med vingerne, når de vil på flyvetur? Breder de vingerne ud? Eller folder de vingerne sammen, når de vil flyve?

Se øjet! Er det et øje fra en løve eller er det et øje fra en tiger? Tigreren har striber, så det er nemlig øjet fra en tiger. Tigreren er et rovdyr. Rovdyr spiser andre dyr. Hvad spiser tigreren?

Hov! Pas på! Tænk hvis tigreren er sulten. Lad os komme væk i en fart. Se tigrerens mund! Den er stor – og tigreren har store og skarpe tænder. Hvordan kan man se, at tigreren er farlig?

Der er mange tukaner i bogen. Kan du finde dem? Kan du tælle dem? Tukanerne bor i huller i træerne. Hvor bor tukanerne? Bor de i huller i jorden eller huller i træerne? Kan en tukan mon flyve? Kan en tukan mon svinge sig i lianerne som en chimpanse?

Se! Tukanen bruger sit store næb til at plukke frugter med. Hvorfor plukker tukanen mon frugter? Har en tukan mon skarpe tænder som tigreren? Nej, tukanen har et næb uden skarpe tænder!

Se frøerne hopper fra blad til blad! Frøen er god til at hoppe. Kan frøen mon flyve? Nej, frøen har ikke vinger som papegøjen og tukanen. Frøen har meget lange bagben, som gør, at den kan hoppe utrolig langt! Kan du hoppe langt? Hop som frøer!

Frøen lægger æg. Æggene bliver til haletudser og haletudserne bliver til frøer. Kan en haletudse mon hoppe? Nej, haletudser kan ikke hoppe. Men de kan svømme! Svøm som haletudser.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Sproglege til *Junglens dyr*

Sproglege

Leg i junglen! Brug skabeloner af tiger-, chimpanse- og frømasken fra Sprogstartsposen og tegn dem over på karton. Tal om dyrene. Hvordan ser de ud? Hvad spiser de? Hvordan lyder de? Hvordan bevæger de sig? Farv eller mal dyremaskerne. Har du mulighed for det, kan du i stedet tage kopier af maskerne og klippe dem ud. Sæt elastikbånd i maskerne - og så skal der leges! I kan skiftes til at være den store, stærke og farlige tiger, der gemmer sig bag palmebladene. Eller I kan være hoppende frøer, der lægger æg med et plop. Eller chimpansen der svinger sig i junglens træer og lianer.

Kast et dyr og sæt i bevægelse! Sæt de 6 fotos af dyr og jungle i skumterningen. Kast terningen. Er det fotoet af chimpansen, der vender opad, så bevæg jer rundt mellem hinanden som chimpanser. I kan nu skiftes til at slå med terningen. Lander terningen på junglen, bevæger I jer som alle de andre dyr på én gang!

Kast og smæk et jungledyr! Sæt de 6 fotos af dyr og jungle i skumterningen og find A3-arket med junglens dyr frem. Slå nu med terningen. Lander terningen på chimpansen, finder I en chimpanse på A3-arket og smækker den med fluesmækkeren!

Sangleg – Leg, flyv, spring og hop! Find sangteksten i Sprogstartsposen og syng den på melodien *Sur, sur, sur*.

Sproglege – med digitale læringsmaterialer

Story Sequencer: Sæt de 6 billedkort af dyr og junglen i Story Sequenceren. Indtal lyd ved hvert foto. Fx *Her er en tiger! Hvad siger en tiger? Se frøen! Hvad gør frøen? En chimpanse! Hvad gør chimpansen? Den har flotte farver! Og vinger! Hvem er det, mon? Den har et stort næb, som den plukker frugter med? Hvem er det? I junglen gemmer dyrene sig. Hvad gør dyrene i junglen?* Hjælp hinanden med at svare med ord og krop! Vær en stærk tiger! En hoppende frø! En tukan, der plukker frugt med næbbet! En chimpanse, der svinger sig og dingler i lianerne. Og gem jer som dyrene i junglen.

Endnu flere sproglege – inde & ude

På tur i Zoologisk have. Måske kan I finde nogle af dyrene fra bogen *Junglens dyr*? Eller find eventuelt korte videoklip på YouTube om chimpansen, tigreren, tukanen, papegøjen og frøen. Fx har København Zoo og Odense Zoo lavet fine videoer, hvor man kan se chimpansen svinge sig, tigreren spise og høre papegøjen skræppe.

Se, hør og syng sangen *Fem små aber*. Find sangen i Minisjang appen eller på dr.dk/boern/minisjang.